

ÁTTEKINTÉS az aktuális magyar tőkeviteli folyamatokról

2012. szeptember 30.

Összefoglalás

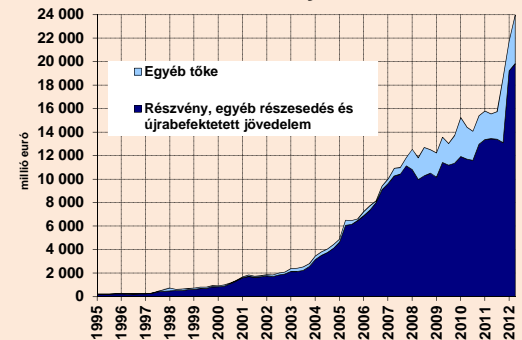
- A magyar közvetlentőke-befektetések külföldi állománya megközelíti a 24 milliárd eurót, és a GDP arányában a legmagasabb, illetve egy főre vetítve a második legmagasabb közép-európai térségben.
- A magyar közvetlentőke-befektetések külföldi állományának döntő része a szolgáltató ágazatokban és a kőolaj-feldolgozás ágazatban található.
- A magyar közvetlentőke-befektetések állományának 43,7%-a Kelet-Közép-Európában található.
- 2012 első félévében 5058 millió euró értékű magyar közvetlentőke-befektetés valósult meg külföldön, ami 5 milliárd euróval több, mint az egy évvel korábbi tőke kivitel.
- 2012-ben várakozásaink szerint a magyar közvetlentőke-befektetés külföldön – az első félévihez hasonló egyedi, nagy értékű tranzakciók nélkül – meghaladhatja az 1 milliárd eurót. Középtávon évi átlag 1,5 milliárd euró körüli tőke kivittet várunk, amely összeget nagyban befolyásolhatják az egyedi, nagy értékű tranzakciók.

Főbb mutatók

Mutató	Szept. 30.	Időszak
Közvetlentőke-befektetés állománya külföldön ^{1,2}	23 948	2012. II. né.
Közvetlentőke-befektetés külföldön ²	5058	2012. I-II. né.
Közvetlentőke-befektetés külföldön ²	3173	2011

1 Időszak végén
2 Milliő euró

A külföldön befektetett magyar közvetlen tőke állománya

Részletes áttekintés

Az 1990-es években a közvetlen tőkebefektetések beáramlása mellett a tőkeexport egyáltalán nem volt számottevő, az elmúlt években azonban már **magyar vállalatok is több milliárd euró értékben hajtottak végre külföldön közvetlen tőkebefektetéseket.** Jóllehet Magyarország belátható időtávon belül nettó tőkeimportőr marad, a **tőke kivitel jelentősége várhatóan ismét növekszik.**

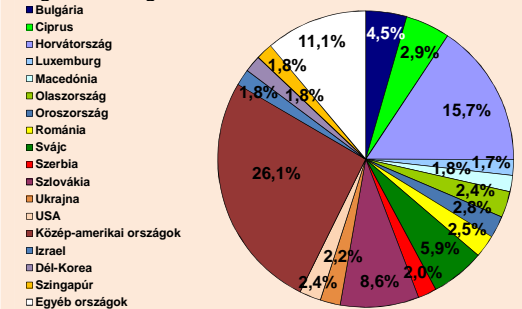
A magyar vállalatok **közvetlentőke-befektetések külföldi állománya 2012 első félévének végén megközelítette a 24 milliárd eurót;** ebből 19,8 milliárd eurót tett ki a részvény, egyéb részesedés és újra befektetett jövedelem formájú működőtőke-befektetések állománya, 4,1 milliárdot pedig az egyéb tőkéé. A **GDP arányában a magyar állomány a legmagasabb (24,5%) a közép-európai térségben.** A szlovén állomány a második (14,4%). A lengyel (10,3%) és a cseh (8,1%) állomány az elmúlt években dinamikusabban bővült, a szlovák (2012. március végén 4,9%) és a román (0,8%) lemaradás azonban továbbra is jelentős. Az 2404 eurós **egy főre eső magyar állomány** Szlovénia (2533 euró) után **a második legmagasabb a közép-európai térségben;** az utóbbi években tapasztalható élénkülés ellenére Csehország (1181 euró), Lengyelország (986 euró), Szlovákia (2012. március végén 640 euró) és Románia (51 euró) lemaradása még mindig jelentős.

A **magyar vállalkozások külföldi közvetlentőke-befektetései (európai állományának legnagyobb része a közép-amerikai országokban** (4,8 milliárd euró, vélhetően túlnyomórészt az átfolyó tőkének köszönhetően) **és Horvátországban** (2,9 milliárd euró, 15,7%) **található.** (Megjegyezzük, hogy az állomány származási ország és ágazatok szerint bontott adatai 2011 végére vonatkoznak.) Meghatározó célpont még Szlovákia (1596 millió euró, 8,6%), Svájc (1092 millió euró, 5,9%), Ciprus (901 millió euró, 4,9%), Bulgária (832 millió euró, 4,5%), Olaszország (525 millió euró, 2,8%), Románia (461 millió euró, 2,5%), Oroszország (445 millió euró, 2,4%), az USA (437 millió euró, 2,4%), Ukrajna (406 millió euró, 2,2%) és Szerbia (377 millió euró, 2%). Összességében **a magyar közvetlentőke-befektetések állományának 43,7%-a Kelet-Közép-Európában található.**

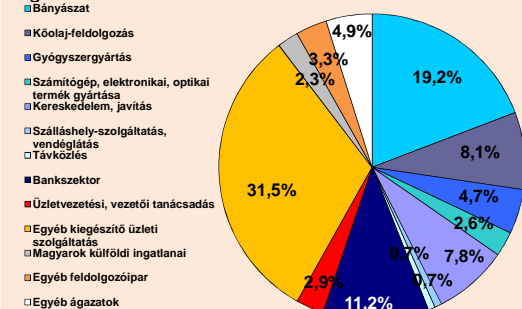
A **magyar vállalatok külföldi befektetései állományának több mint fele (TEÁOR'08 szerint) a szolgáltató ágazatokban található** (2011 végi adatok szerint 10,9 milliárd euró, 58,9%); az egyéb kiegészítő üzleti szolgáltatásban (5,8 milliárd euró, 31,5%,

A külföldön befektetett magyar tőke állományának megoszlása (2011 végén)

Fogadó országok szerint

Ágazatok szerint

vélhetően túlnyomórészt az átfolyó tőkének köszönhetően), a bankszektorban (2,1 milliárd euró, 11,2%) és a kereskedelem, javítás (1,5 milliárd euró, 7,8%) ágazatban volt található a legtöbb magyar közvetlen tőke. A **feldolgozóiparban a befektetések 18,7%-a volt található** (3,5 milliárd euró, 2011 végén); ezen belül is a kőolaj-feldolgozás (1,5 milliárd euró, 8,1%), a gyógyszeripar (872 millió euró, 4,7%) és a számítógép, elektronikai, optikai termékek gyártása (490 millió euró, 2,6%) volt a meghatározó. Megemlítendő még a bányászat 19,2%-os részaránya (3,6 milliárd euró), amely vélhetően a Molhoz köthető. (Az állomány ágazati bontása a külföldön lévő leányvállalat ágazati besorolása szerint történik a statisztikában, míg az áramlási adatoké a magyar anya ágazati besorolása szerint.) 2010 végéhez képest a feldolgozóipari állomány értéke nőtt, az aránya pedig csökkent, míg a szolgáltató ágazatokbeli, illetve a bányászati állomány értéke és aránya is nőtt.

Az 2001-2010-es adatok szerint az **éves magyar közvetlen tőkebefektetés külföldön átlagos értéke 1 439 millió eurót tett ki. 2011-ben a nettó tőke kivétel 3173 millió eurót ért el**, ami az előző évinél 2,2 milliárddal nagyobb. A 2011. évi tőke kivétel alakulását nagymértékben befolyásolta a 2,6 milliárd eurós átfolyó tőke, amely a működőtőke-beáramlással párhuzamosan tőke kivételként is megjelent a statisztikában. A nem adósságeneráló tőke kivételben belül a **részvényformájú tőke export egyenlege 351 millió euró** (az előző évinél 585 millióval kisebb), míg az **újra befektetett jövedelem -41 millió euró** (az előző évinél 132 millióval kedvezőtlenebb) volt. Az adósságeneráló **egyéb tőke mozgások egyenlege 2864 millió euró** volt (döntően az átfolyó tőkének köszönhetően), ami a 2010. évinél 2,9 milliárddal kedvezőbb egyenleg.

2012 első félévében a nettó tőke kivétel 5058 millió eurót ért el, ami 5 milliárddal nagyobb az egy évvel korábbinál, és minden eddiginél nagyobb első félévi tőke kivételt jelent. A rekordszintű tőke kivétel 1368 millió euró átfolyó tőkének, illetve egy egyedi, 3 milliárd eurós tranzakciónak (külföldi tulajdonosok eszközportfóliója átrendezésének) köszönhető, amely a működőtőke-beáramlással párhuzamosan tőke kivételként is megjelent a statisztikában. A nem adósságeneráló tőke kivételben belül a **részvényformájú tőke export egyenlege 6356 millió euró** (túlnyomórészt az említett tranzakciónak, illetve a 2011-es átfolyó tőke idénre húzódó bejegyzésének köszönhetően), míg az **újra befektetett jövedelem 157 millió euró** (az előző év azonos időszakánál 442 millióval kedvezőbb) volt. Az adósságeneráló **egyéb tőke mozgások egyenlege -1455 millió euró** volt (döntően a 2011-es átfolyó tőke idénre húzódó bejegyzéséből fakadóan).

Az újra befektetett jövedelmek 2004 óta játszanak jelentős szerepet a tőke kivételben, ami természetes velejárója a külföldön befektetett magyar közvetlen tőke állománya folyamatos emelkedésének. A **2011. évi részvényjövedelmek aránya a nem adósságeneráló befektetések állományához viszonyítva 6,4% volt**, ami a 2010. évi arányt (4,6%) meghaladja, elmarad ugyanakkor az előző öt év álagától (6,7%). 2000-2003 között az újra befektetett jövedelmek mindössze 4,2%-át adták a teljes tőke kivételnek, 2004-2007 között már a 21,6%-át. 2008-ban ugyanakkor a magyar anyavállalatok által kapott osztalék értéke meghaladta a leánycégek adózott eredményét, így az újra befektetett jövedelem egyenlege negatív lett. 2009-ben a teljes tőke kivétel 7,2%-a, 2010-ben pedig 9,4%-a volt az újra befektetett jövedelem. A **magyar befektetők a külföldön (az előző évben) megtermelt nyereség 147,3%-át utalták haza osztalékként (880 millió euró) 2011-ben**, míg 2006-2010 között átlag 82,7% volt ez az arány. **2011-ben a (korrigált) adózott eredmény 241 millió euróval (839 millióra), míg a megszavazott osztalék 373 millióval (880 millióra) nőtt az előző évhez képest**, így az újra befektetett jövedelem egyenlege ismét negatív lett, -41 millióra romlott.

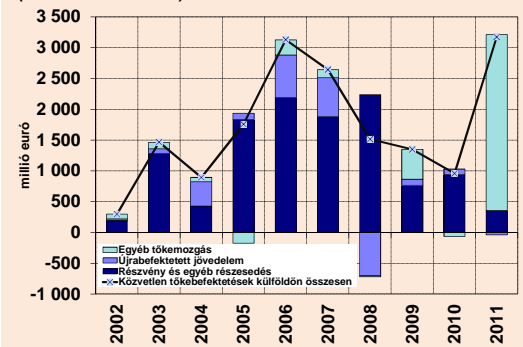
A közvetlen tőke befektetések jövedelmei másik komponensének, az **egyéb tőke jövedelmeinek** 2010-2011-ben csökkent a jelentőségük. Az ilyen típusú jövedelmi bevétel (a magyar anyavállalat által a külföldi leánynak nyújtott hitelek kamata) 2011-ben 102 millió euró volt, ami az előző évinél 82 millióval alacsonyabb, és az egyéb tőke 2011 végi követelésállományának 1,6%-át tette ki. A kiadás (a leányvállalat által az anyának nyújtott hitelek kamata) 2011-ben 14 millió euró volt, ami az előző évinél 3 millióval alacsonyabb. **A nettó bevétel így az előző évinél 79 millióval alacsonyabb, 88 millió euró volt 2011-ben.** Az egyéb tőke nettó jövedelmi bevétele jelentősen elmarad a részvényformájú befektetések jövedelmi bevételeitől, annak 10,5%-át érte el 2011-ben (2010-ben 28% volt ez az arány).

A **legnagyobb értékű magyar közvetlen tőke befektetés 2011-ben a közép-amerikai országokba (2,7 milliárd euró) áramlott (túlnyomórészt átfolyó tőkeként)**. Olaszországba 262 millió euró, Horvátországba (219 millió euró), Svájcba 185 millió euró, Oroszországba 129 millió euró áramlott, az USA-ból ugyanakkor 383 millió eurót vontak ki a magyar befektetők.

A **legnagyobb értékű magyar közvetlen tőke befektetés 2012 első félévében Belgiumba (3 milliárd euró) áramlott.** (Vélhetően a fent említett eszközportfólió-átrendezésnek köszönhetően.) Megemlítendő még, hogy 1,3 milliárd euró euró

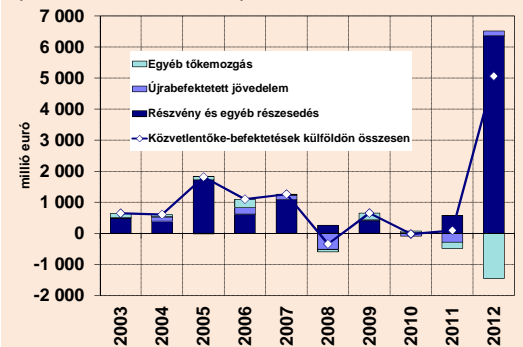
A magyar tőke kivétel alakulása

(Éves adatok!)

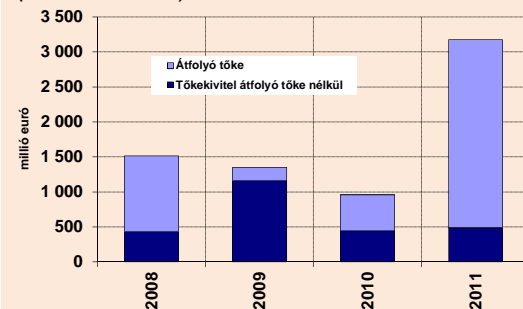
A magyar tőke kivétel alakulása

(Első félévi adatok!)

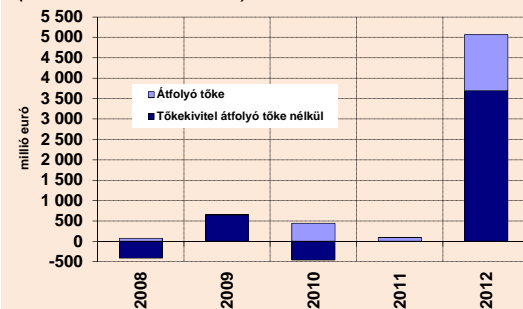
Az átfolyó tőke értékének alakulása

(Éves adatok!)

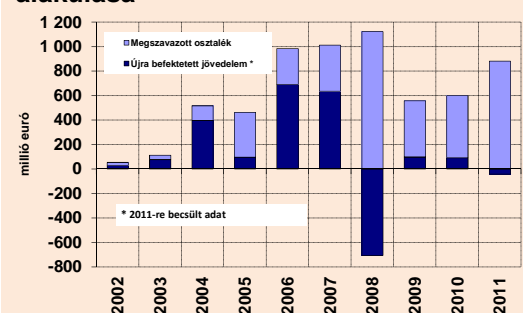

Az átfolyó tőke értékének alakulása

(Első félévi adatok!)

A magyar részvény és egyéb részesedés formájú közvetlen tőke befektetések jövedelmeinek alakulása

áramlott a közép-amerikai országokba (véltetően átfolyó tőkeként), 281 millió euró Romániába, 244 millió euró Szlovákiába és 235 millió euró Svájcba. Az USA-ból ugyanakkor 139 millió eurót vontak ki a magyar befektetők.

Az ágazatokat tekintve (TEÁOR'08 szerint) a legtöbb magyar tőke 2011-ben az üzletvezetési, vezetői tanácsadásba (2,6 milliárd euró, véltetően túlnyomórészt átfolyó tőkeként) és a kőolaj-feldolgozásba (482 millió euró) áramlott. Említendő még a gyógyszergyártásba (285 millió euró) irányuló befektetés. A feldolgozóiparba összesen nettó 918 millió euró, míg a szolgáltató ágazatokba összesen nettó 2,3 milliárd euró áramlott. Az építőiparból ugyanakkor 42 millió eurót vontak ki a magyar befektetők, illetve az adóamnesztia keretében 79 millió euró befektetést hoztak vissza Magyarországra a háztartások.

A legtöbb magyar tőke 2012 első félévében az üzletvezetési, vezetői tanácsadásba (4,4 milliárd euró, az átfolyó tőkének és az eszköportfólió-átrendezésnek köszönhetően) áramlott. Említendő még a kereskedelem, javításba (150 millió euró), a kőolaj-feldolgozásba (79 millió euró) és a bankszektorba (76 millió euró) irányuló befektetés. A feldolgozóiparba összesen nettó 120 millió euró, míg a szolgáltató ágazatokba összesen nettó 4,6 milliárd euró áramlott.

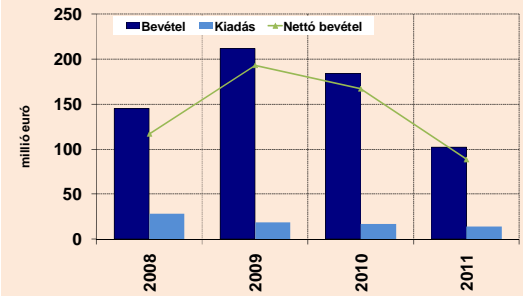
Az Eurostat adatai szerint 2011-ben az előző évinél 70%-kal nagyobb, 689 milliárd euró volt az EU-tagországok közvetlen tőkebefektetése külföldön, de továbbra is elmarad a válság előtti 2005-2007-es időszak átlagától. A növekedés nagyjából az EU-n kívülre irányuló tőkevitel bővülésének (146 milliárd euróról 370 milliárdra) köszönhető.

2011-ben a visegrádi országok és Románia tőkevitelének összességében 27%-kal nőtt az előző évhez képest. A magyar tőkevitel több mint háromszorosára (3173 millió euró), a szlovák 43%-kal (353 millió euró) bővült. Csehország (826 millió euró, -6%) és Lengyelország 4%-kal (5276 millió euróra) esetében ugyanakkor visszaesés következett be. A román befektetők nettó 24 millió euró tőkét vontak ki külföldről 2011-ben. Hazánk részaránya a V4-ek és Románia teljes tőkeviteléből 33%-ot ért el, ami több mint kétszerese az előző évének. A GDP-arányos, illetve az egy főre jutó tőkevitel hazánkban (3,2%, illetve 1546 euró/fő) volt a legmagasabb 2011-ben.

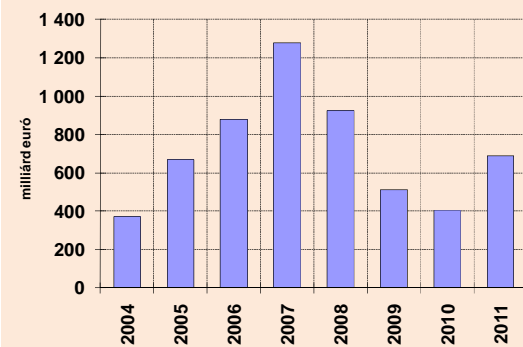
2012 első félévében a visegrádi országok és Románia tőkevitelének összességében 29%-kal csökkent az előző év azonos időszakához képest. A magyar tőkevitel a sokszorosára (5058 millió euró). A román befektetők – a tavaly első félévi tőkevitelével szemben – 33 millió eurót fektettek be külföldön. Csehország (428 millió euró, -38%) és Szlovákia (79 millió euró, -74%) esetében ugyanakkor visszaesés következett be. A lengyel befektetők 1993 millió euró tőkét vontak ki külföldről az első félévében. Az egy főre jutó tőkevitel hazánkban (508 euró/fő) volt a legmagasabb.

2012-ben várakozásaink szerint a magyar közvetlen tőkebefektetés külföldön – az első félévihez hasonló egyedi, nagy értékű tranzakciók nélkül – meghaladhatja az 1 milliárd eurót. Középtávon évi átlag 1,5 milliárd euró körüli tőkevitelt várunk, amely összeget nagyban befolyásolhatják az egyedi, nagy értékű tranzakciók.

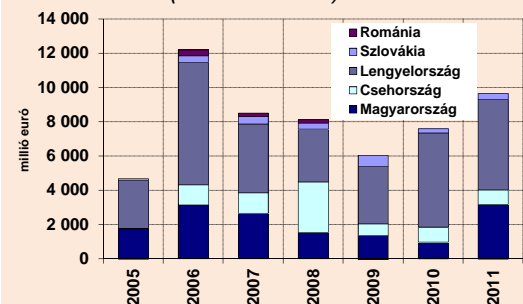
Az egyéb tőke formájú magyar közvetlen tőkebefektetések jövedelmeinek alakulása

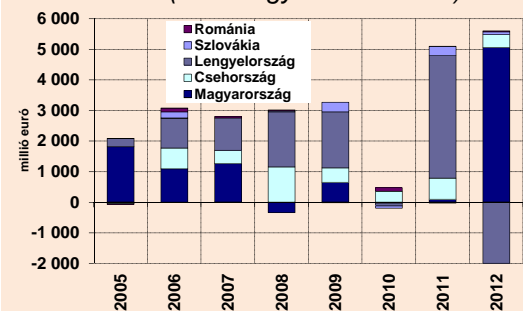
EU-tagok közvetlen tőkebefektetése külföldön

A visegrádi országok és Románia tőkevitelének (Éves adatok!)

A visegrádi országok és Románia tőkevitelének (Első negyedévi adatok!)

Adatok forrása: MNB, nemzeti jegybankok, Eurostat

1055 Budapest, Honvéd utca 13-15.

Tel.: (1) 374-2734

Fax: (1) 374-2812

E-mail: vko@ngm.gov.hu

Henger Péter
Nemzetgazdasági Minisztérium
Versenyképességi Főosztály